

Samarbejdsaftale mellem Bispebjerg og Frederiksberg Hospital, Frederiksberg og Københavns Kommune om udskrivning af udsatte borgere fra somatisk afdeling

Baggrund

I Sundhedsaftalen 2015-2018 er i indsats 12 aftalt:

For at understøtte, at særligt udsatte borgere får lettere adgang til udredning, behandling og pleje, vil vi indgå aftaler, der bl.a. skal sikre lettere adgang til opfølgende pleje- og behandlingsindsatser efter udskrivelse fra hospital. Samarbejdsaftalerne udvikles med afsæt i eksisterende erfaringer.

Målgruppe

Socialt udsatte er typisk karakteriseret ved at have flere problemer på samme tid, f.eks. stof- eller alkoholmisbrug, en sindslidelse, hjemløshed, lever i fattigdom, prostitution eller har andre sociale problemer.

Socialt udsatte er typisk lavt uddannede, har lav indkomst, dårlig boligsituation, og de oplever at have færre tætte relationer end resten af befolkningen. Mange er endvidere vokset op i familier med massive sociale problemer og nogle har en anden etnisk baggrund en dansk¹.

Nogle socialt udsatte kan have sparsom eller ingen kontakt til kommunale tilbud, mens andre kan være brugere af f.eks. natcafeer, herberger eller bo på et botilbud efter Servicelovens § 107 og 108.

Aftalens parter

Samarbejdsaftalens parter er København Kommune, Frederiksberg Kommune samt Bispebjerg og Frederiksberg Hospital

Samordningsudvalg Psykiatri og Akutberedskabet/Akuttelefonen 1813 orienteres om aftalen.

Aftalens formål

Overordnet skal der arbejdes for at "*sikre lettere adgang til opfølgende pleje- og behandlingsindsatser efter udskrivelse fra hospital*". Det betyder konkret:

- At forbygge indlæggelser og genindlæggelser ved at styrke sundhedsindsatsen, herunder den sundhedsfremmende og forebyggende indsats for målgruppen.
- At støtte målgruppens adgang til sundhedsvæsenet og til en forbedring af deres helbredsmæssige situation.
- At understøtte målgruppen i at gennemføre udredning, behandling og opfølgning.
- At fremme mulighederne for en opsøgende sundhedsindsats i forhold til målgruppen med det formål at skabe en brobygning til det eksisterende sundhedsvæsen og relevante sociale tilbud.
- At udvikle samarbejdet med de frivillige organisationer.

¹ Sundhedsstyrelsen. Rådet for Socialt Udsatte definition er indeholdt heri.

Aftalens opbygning

Aftalen er bygget op omkring en beskrivelse af de respektive parter opgaver og ansvar, der er relateret til udskrivning af udsatte borgere. Tillige medtager aftalen, hvor det er relevant, håndtering af potentielle udfordringer, der knytter sig til de primære snitflader i samarbejdet, der blev identificeret i forarbejdet til nærværende samarbejdsaftale, herunder:

1. Gensidig oplysning om hinandens tilbud
2. Kommunikationsaftalen
3. Dataudveksling
4. Den koordinerende indsats
5. Uenighed mellem kommuner angående tilhørsforhold
6. Udskrivning til botilbud
7. Frivillighed og inddragelse af relevante organisationer
8. (Distrikts- og social-) Psykiatrien - hospital - kommune

Aftalens løbetid

Aftalen træder i kraft d. 1. august 2019 og evalueres efter et år i samordningsudvalget. Evalueringen vil være en drøftelse med afsæt i om snitfladerne beskrevet i aftalen virker, og derefter en stillingtagen til om aftalen skal justeres.

Aftaleindhold:

1. Gensidig oplysning omkring hinandens tilbud

1.1. Hospitalets tilbud

Bispebjerg og Frederiksberg Hospital har socialsygeplejersker ansat. Formålet med socialsygeplejerskerne er at styrke indlæggelser og udskrivelser af socialt udsatte borgere samt kvalificere behandlingen i samarbejde med personalet på afdelingerne. Dette er med til at sikre lige adgang til behandling.

1.2. Kommunens tilbud

Tilbuddene i de to kommuner i Planområde Byen er varierende, men det vil være den forvaltning/det center, hvor voksenområdet er placeret, der skal kontaktes for at få viden om kommunens tilbud.

Hos borgere/patienter med behov for rusmiddelbehandling² kan information om kommunens tilbud findes på SOFT portalen på sundhed.dk³. Ved ønske om rusmiddelbehandling skal borgeren henvende sig direkte til kommunens enheder for rusmiddelbehandling. Udover den information, der findes på SOFT portalen og kommunens hjemmeside, kan følgende kontaktinformationer kan benyttes for yderligere information:

Københavns Kommune

Socialforvaltningen
Bernstorffsgade 17
1592 København V
Tlf.: 33 66 33 66

Frederiksberg Kommune

Mandag-torsdag 9-16 + fredag 9-13:
Modtageteamet i socialafdelingen
Tlf.: 3821 3070

Øvrige tidspunkter:

Hjemmeplejens callcenter
Tlf: 38 21 33 00

Mail: soc.forebyggelseogafklaring@frederiksberg.dk

² Rusmiddelbehandling dækker over behandling for både alkohol- og stofmisbrug.

³ www.sundhed.dk/guides/sundhedstilbud/region-hovedstaden/

2. Kommunikationsaftalen⁴

Kommunikationsaftalen er en aftale om tværsektoriel kommunikation mellem kommunerne og hospitalerne i Region Hovedstaden om indlæggelser og udskrivelser inden for det somatiske område. Udskrivelsen starter ved indlæggelsen, og en tidlig og relevant dialog med og om borgeren skal være med til at styrke samarbejdet i sektorovergangen blandt det sundhedsfaglige personale, der er involveret i borgerens indlæggelses- og udskrivelsesforløb.

Aftalen skal blandt andet medvirke til, at borgeren får et trygt indlæggelses- og udskrivelsesforløb, og at der skabes et sammenhængende og effektivt forløb, hvor hospitalet og kommunen i samarbejde sikrer et sammenhængende tilbud. Samtidig er det hensigten, at Kommunikationsaftalen skal være med til at forebygge u hensigtsmæssige genindlæggelser og understøtte en ligeværdig dialog mellem borger, hospital og kommune ved indlæggelsen og ved udskrivelsen (se bilag 1 for Kommunikationsaftale).

3. Dataudveksling

3.1. *Kommunikationsaftalen er baseret på kommunikation, elektronisk understøttet af MedCom, hjemmepleje-sygehusstandarder og indeholder bl.a. følgende meddelelser:*

- Indlæggelsesadvis, der giver kommunen viden om, at borgeren er indlagt.
- Automatisk indlæggelsesrapport, der genereres automatisk fra kommunernes omsorgssystem, hvis borgeren er kendt i kommunen forud for indlæggelsen. Rapporten indeholder information om funktionsevne, kommunale ydelser, sygeplejefaglige problemområder m.m.
- Manuelt opdateret indlæggelsesrapport, der bliver sendt til hospitalet, hvis kommunen vurderer, at der er supplerende oplysninger til den automatisk genererede rapport.
- Plejeforløbsplan, der sendes fra hospital til kommune med information om borgerens forventede færdigbehandlings- og udskrivningsdato, funktionsevne og behov for yderligere koordinering med kommunen ved indlæggelser over 48 timer.
- Udskrivningsrapport, der sendes fra hospital til kommunen i alle forløb, hvor der er kontakt til kommunen. Rapporten sendes på udskrivelsesdagen inden udskrivelsen og indeholder blandt andet borgerens aktuelle funktionsevne, sygeplejefaglige problemområder og fremtidige aftaler.
- Udskrivningsadvis, der er en elektronisk meddelelse fra hospital til kommune om, at nu er borgeren udskrevet fra hospitalet.
- Korrespondancemeddelelser, der primært bruges til udveksling af informationer mellem kommuner, praktiserende læger, ambulatorier og udkørende funktioner. De anvendes endvidere, når der ikke findes andre muligheder for elektronisk kommunikation.

3.2 *Én indgang til kommunen⁵*

Frederiksberg Kommune

- Alle MedCom meddelelser går ind hos udskrivningskoordinatorerne, som er placeret på ældreområdet. Hvis det drejer sig om en borger inden for aftalens målgruppe, vil koordinatorerne rette henvendelse til det specialiserede socialområde.

Københavns Kommune

- I Socialforvaltningen modtager Udskrivningsenheden, som er organisatorisk placeret i visitationen i Borgercenter Hjemmepleje alle MedCom-meddelelser for borgere, som hører under socialområdet. Udskrivningsenheden er således indgangen, når borgere udskrives til socialområdet. Udskrivningskoordinatoren, som er organisatorisk placeret i Hjemløseenheden under Borgercenter

⁴ Kommunikationsaftalen er ikke implementeret på det psykiatriske område, hvilket gør det mere kompliceret at sikre patientforløb på tværs af sektorgrænser. En problemstilling der gerne ses løst.

⁵ Kommunerne sikrer intern koordinering mellem forvaltningerne.

Voksne, har tillige løbende kontakt og samarbejder med både socialsygeplejerskerne på hospitalerne og udskrivningsenheden.

4. Den koordinerende indsats

4.1. Hospitalet

4.1.2 Hospitalets opgaver og ansvar i forbindelse med borgerens indlæggelse og udskrivelse

Kommunikationsaftalen (se bilag 1)

Indlæggelser under 48 timer

- Hvis en borger kun har brug for praktisk hjælp, skal der sendes en udskrivningsrapport inden udskrivelsen.
- Hvis en borger udskrives efter kl. 13.00 eller har ændrede behov uanset udskrivnings tidspunkt, skal kommunen kontaktes for at aftale udskrivningstidspunkt. Udskrivningsrapporten skal samtidig sendes hurtigst muligt på udskrivningsdagen og altid før borgeren forlader hospitalet.
- Hvis en borger **ikke** er kendt i kommunen og kun har brug for praktisk hjælp, henvises borgeren til selv at kontakte kommunen. Der sendes derfor **ikke** en udskrivningsrapport.

Indlæggelser over 48 timer

Ved uændrede behov:

- Hospitalet sender en plejeforløbsplan, når der er en sikker færdigbehandlings-/udskrivelsesdato og senest kl. 13.00 dagen før udskrivelsen.
- Udskrivelsesrapporten sendes hurtigst muligt på udskrivningsdagen og altid før borgeren forlader hospitalet.

Ved ændrede behov:

- Hvis der er behov for en mundtlig dialog om planlægning af udskrivelsen sendes der en plejeforløbsplan, hvor der anmodes om yderligere koordinering.
- Hospitalet sender en plejeforløbsplan/opdateret plejeforløbsplan, når der er en sikker færdigbehandlings-/udskrivelsesdato og senest kl. 13.00 dagen før udskrivelsen.
- Udskrivelsesrapport sendes hurtigst muligt på udskrivningsdagen og altid før borgeren forlader hospitalet.

Hvis der er behov for en særlig indsats i forbindelse med udskrivelsen, bør det jf. Kommunikationsaftalen vægtes, at der afholdes en udskrivningssamtale på hospitalet med de involverede parter for at sikre et optimalt forløb for borgeren. Alle de involverede parter kan anmode om en udskrivelsessamtale.

Hvis hospitalet vurderer, at borgeren har behov for rusmiddelbehandling ved udskrivelse, orienteres borgeren om mulighed for behandling i kommunen. Kommunens rusmiddeltilbud kan kontaktes direkte for spørgsmål og eventuel rådgivning. Rådgivningstilbuddet gælder både borgere og samarbejdspartnere.

4.2. Kommunen

4.2.1. Kommunens opgaver og ansvar i forbindelse med borgerens indlæggelse og udskrivelse

- Ved indlæggelser over 48 timer skal kommunen kontakte hospitalet inden for 24 timer med henblik på det videre forløb, hvis de modtager en Plejeforløbsplan, hvor det fremgår, at der er behov for yderlig koordinering. Jf. Kommunikationsaftalen er det modtageren af Plejeforløbsplanen, der har ansvaret for at kontakte hospitalet.
- At kontakte hospitalet, hvis kommunen har oplysninger, der er vigtige for borgerens videre forløb på hospitalet.
- At vurdere, hvilke indsatser borgeren skal bevilges efter udskrivelsen. Hospitalets ansvar er at beskrive borgerens tilstand og ønsker, så kommunen ud fra denne kan vurdere og bevilge den rette indsats.

5. Uenighed mellem kommuner angående tilhørsforhold

Sidste opholdskommune er også handlekommune jf. Retssikkerhedslovens §§ 9, 9b og 9c. Dvs. at den sidste kommune, hvor borgeren har haft folkeregisteradresse, er ansvarlig for det videre forløb (se bilag 2 for Retssikkerhedslovens §§ 9, 9b og 9c).

6. Udskrivning til botilbud

Det respektive botilbud, hvor borgeren har ophold, har forpligtigelse til at der foranlediges en visitering og tilpasning af evt. ydelser herunder bl.a. hjælpemidler og hjemmesygepleje efter Servicelovens § 83 (hjemmehjælp), Servicelovens § 112 (hjælpemidler) eller Sundhedslovens § 138 (hjemmesygepleje). Jf. kommunikationsaftalen bør både kommune og hospital vægte tidlig dialog og samarbejde under indlæggelsen for at sikre, at botilbuddet kan imødekomme borgerens behov ved udskrivelse.

7. Frivillighed og inddragelse af denne sektor

Der findes mange forskellige tilbud på både hospitalerne og i kommunerne i forbindelse med tilbud baseret på frivillighed. Hver sektor og hver kommune har selv ansvar for at involvere relevante, frivillige tilbud i samarbejdet omkring udskrivning og det videre forløb. Husk at der skal indhentes samtykke fra borgeren.

Bilag

Bilag 1: Kommunikationsaftale 2019

Bilag 2: Retssikkerhedslovens §§ 9, 9b og 9c

Godkendt i juli 2019 af formandskabet for Samordningsudvalg Byen.